

Уважаеми колеги,

Това писмо е в резултат на поканата в края на Общото събрание на Физическия факултет да изразим своето виждане по въпросите, които се повдигнаха на събранието и по-общо за бъдещето на факултета.

По мое мнение сегашните предложения за нови специалности са логическо продължение на две негативни тенденции в нашия факултет. Първата може да се обобщи със израза “кипи безсмислен труд”, втората се корени в увереността на не малко колеги, че биха се справили чудесно сами ако другите не им пречеха. Двете тенденции са взаимосвързани и се подхранват една друга. Липсата на конкретни положителни резултати от повечето наши дейности водят до увереността, че човек би се справил сам по-добре. В резултат малки групи започват дейности, свързани с организацията на учебната дейност може би смислени сами по себе си, но не координирани и не свързани от една обща цел, и затова обречени на неуспех, което ни води обратно в първата тенденция. Типични примери за дейности, които отнеха огромна енергия и време на факултетската общност (включително и за дразги) без да дадат или дават положителен резултат са опитът да се създаде нов факултет, опитът да се въведат обединени бакалавър-магистърски степени и перманентното писане на нови планове и програми. За мен неуспехът на тези дейности се дължи на стихийността и нежеланието ни да се съобразяваме със законите на страната и с тенденциите в образованието. Казано другояче: неуспехите са резултат на нашето високомерие и в увереността ни, че сме уникални и законите и тенденциите не важат за нас. Колко опасно и вредно е разхищението на време и енергия се вижда от факта, че поради заетост с тези въпроси пропуснахме да акредитираме специалностите инженерна физика и физика и математика.

Повечето от вас знаят за договора със световната банка, по който успяхме да закупим апаратура за общите лаборатории. Може би обаче не знаят няколко много съществени момента. Първата година кандидатствахме сами и не успяхме. Успяхме на втората година, когато се обединихме със Шуменския университет. Главни аргументи, които изтъкнахме в проекта бяха сближаването на нашите учебни програми и натовареността на апаратурата, която ще закупим. Ние декларирахме, че в лабораториите, които ще оборудваме, ще се обучават минимум по 150 студента годишно. И двата аргумента, които бяха в основата на успешния проект касаеха координирани усилия на два факултета за обучаване на много студенти, с регионален и национален ефект. И двата аргумента са в крещящо противоречие със “сепаратистките” тенденции на колегите.

Въпреки обещанието да координираме (не да уеднаквяваме) програмите си със Шуменския университет нищо в тази насока не беше направено. Плахите ми опити да повдигна този въпрос срещаша силна съпротива мотивирана с аргумента :”те ли ще ни учат нас”. Отново същото високомерие и увереност, че ние сме уникални. Логично, чувството за уникалност, за това, че ще се справим по-добре без другите и тенденцията да се затваряме сами в себе си се пренесе на катедрено ниво. Крайната спирка на тази тенденция е солипсизъм, т.е. увереността, че извън нас нищо не съществува.

Личното ми мнение е, че откриването на нови специалности на катедрен принцип ще доведе до куп отрицателни резултати: ще увеличи антагонизма между катедрите, излишно ще изсмуче енергия на факултета, необходима за други цели, включително и поради необходимостта от съставяне на нови учебни планове и програми. Това означава да започне от нулата един мъчителен процес с неясни евентуални резултати. На събранието не можах да чуя нито един обоснован аргумент за откриване на нови специалности, никакви числа и разчети, резултати от анкети, проучвания и други. Единственото, което чух бяха разсъждения от типа: “мислим”,

“надяваме се”, “един студент ни каза”. Същото се потвърждава и от протокола на събранието. Пристъпването към толкова сериозна стъпка като откриване на нови специалности без необходимите проучвания от външни експерти, познаващи пазара на труда и тенденциите в образованието, е несериозно и непрофесионално и със сигурност ще задълбочи хаосът и безпътницата във факултета.

По мое мнение единствено желанието на катерите по астрономия и метеорология и геофизика за нова специалност има реална основа, поради спецификата и относителната самостоятелност на тези области, но внимателното обсъждане на нуждата от такава специалност трябва да се отложи с две-три години за да може енергията на факултета да се съсредоточи в по-належащи дейности. Казвам това със съзнанието, че този аргумент няма да се хареса на колегите от тези катедри.

Смятам, че работещите във факултета трябва да се съсредоточат и координират дългосрочно усилията си за решаване на важни общофакултетски проблеми в учебната дейност. Тези проблеми трябва да се определят чрез дискусии, анкети и други подходящи форми. По мое мнение въпроси, заслужаващи обсъждане са:

- изясняване на това, към което се стремим; импровизирана моя анкета с един въпрос: “как бихте искали да видите факултета след 10 години” показва, че като цяло колегите нямат мнение или имат много смътно такова;
- започване на диалог с другите университети в България, които обучават студенти по физически науки за сближаване на програмите ни и общи действия в национални и международни инициативи;
- незабавни действия за създаване на общи учебни програми с чуждестранни университети в рамките на европейски инициативи; тази дейност изцяло липсва на факултетско ниво;
- създаване на по-благоприятна среда за научни изследвания. В тази връзка да се стимулират определени дейности, които факултета счете за приоритетни, например пускане на скъпоструваща, но никога не работила апаратура чрез сключване на научни договори (по груби сметки във факултета има такава апаратура за няколко милиона лева); дейности в областта на технологиите и др. Научната и учебна дейност са свързани. Успешните научни изследвания ще повишат авторитета на факултета, което ще привлече студенти и ще му даде допълнителна тежест при решаването на университетски дела.
- оправяне на учебните планове и програми и особено тези на специалността Инженерна физика, като се съобразяваме с резултатите от досегашните промени.

Има едно условие абсолютно необходимо за успеха на което и да е факултетско начинание: каквито и решения да вземем трябва да ги обвържем със срокове и конкретни резултати и стриктно да следим за тяхното изпълнение на всеки етап. Имам чувството, че непоследователността се превръща в запазена марка на факултета.

И още нещо, което отдавна искам да споделя. По мое мнение Факултетният съвет поставя ударение в дейността си върху текущи административни въпроси и е свел до минимум времето за обсъждане и дългосрочното планиране на учебната и научна дейност.

12.05.2005

С уважение:

Доц. Цветан Велинов